

**PHẬT TỬ VIỆT NAM TẠI HÀN QUỐC NGUYỆN CÙNG
CỘNG ĐỒNG PHẬT GIÁO VIỆT NAM Ở NƯỚC NGOÀI
HƯỚNG VỀ ĐẤT NƯỚC, QUÊ HƯƠNG**

Sư cô Thích Nữ Giới Tánh*

Tóm tắt:

Trước hết, thay mặt Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc, tôi xin gửi lời chào trân trọng tới toàn thể các quý vị đại biểu đại diện hai nhà nước Việt Nam - Lào, ngài Đại sứ nước CHXHCN Việt Nam tại CHDCND Lào, cùng các bậc chư tôn đức, giáo phẩm và bà con Phật tử có mặt tại Hội thảo hôm nay. Xin chúc các quý vị mạnh khỏe và nhiều thành công trong trọng trách của mình.

Tham dự Hội thảo, chúng tôi xin trình bày tham luận với tựa đề: “Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc nguyện cùng cộng đồng Phật giáo Việt Nam ở nước ngoài hướng về đất nước, quê hương”. Tham luận gồm 03 nội dung chính: (i) Giới thiệu về Phật giáo Hàn Quốc; (ii) Một số nét tương đồng và khác biệt của Phật giáo hai nước Việt-Hàn và tình hình Phật giáo Việt Nam trên xứ sở Kim Chi; (iii) Vấn đề đặt ra cho sự phát triển của Phật giáo Việt Nam trên đất Hàn và đề xuất kiến nghị.

Từ khóa: Phật tử Việt Nam, Hàn Quốc, cộng đồng Phật giáo Việt Nam

---

* Chủ tịch Hội Phật tử VN Hàn Quốc; Ủy viên Ban Phật giáo Quốc tế TU GHPGVN

1. Giới thiệu về Phật giáo Hàn Quốc

Trong suốt chiều dài lịch sử, Phật giáo đã trở thành một tôn giáo gắn bó mật thiết với đời sống xã hội, tín ngưỡng, tâm linh của người dân xứ Hàn. Theo số liệu thống kê năm 2015 của Cục Thống kê và Đo lường Hàn Quốc cho thấy sự phân bố của cộng đồng các tôn giáo tại Hàn Quốc (người theo các đạo chiếm 43.9 % tổng số dân) như sau:

- Tin lành: đứng đầu, chiếm 19,7% dân số với 9.675.761 tín đồ;
- Phật giáo đứng thứ hai, chiếm 15,5% dân số với 7.619.332 Phật tử;
- Công giáo La mã: chiếm 7,9% dân số với 3.890.311 tín đồ.
- Tôn giáo khác (gồm Nho giáo, Phật giáo hiện đại, Thiên đường giáo, Tín ngưỡng dân gian và Hồi giáo): chiếm 0,8% với 368,270 tín đồ.
- Về Phật giáo: Hiện nay ở Hàn Quốc có 18 tông phái Phật giáo khác nhau xuất phát từ bốn tông phái chính là Thiên tông, Mật tông, Pháp Hoa tông và Hoa Nghiêm tông. Tất cả đều theo truyền thống Phật giáo Đại thừa.

Trong 18 tông phái trên, nổi bật và có tầm ảnh hưởng sâu rộng nhất là tông phái Tào Khê, đã được truyền từ Trung Quốc vào bán đảo Triều Tiên bởi Đại sư Doui (Đạo Nghi) và các thiền sư Trung Hoa khác truyền vào Hàn Quốc cách đây 12 thế kỷ. Hiện nay, tông này có khoảng 1.700 ngôi chùa và đạo tràng, và có khoảng 13.000 Tăng ni (khoảng 7000 Tăng và 6000 ni).

- Một điểm đáng chú ý là hầu hết các ngôi chùa tại Hàn Quốc hiện nay đều có xây dựng nhà trẻ và trường tiểu học. Đây là một truyền thống đẹp, bởi vì xưa nay các tăng sĩ Hàn Quốc đều đóng vai trò quan trọng trong lĩnh vực giáo dục phổ cập. Hiện tại, Phật giáo Hàn Quốc có nhiều trường sơ, trung cấp Phật học và một trường Đại học Phật giáo ở Dong - Guk, và có chi nhánh ở Seoul và Kyongju, chỉ dành cho Tăng Ni theo học.

2. Một số nét tương đồng và khác biệt của Phật giáo hai nước Việt - Hàn và tình hình Phật giáo Việt Nam trên xứ sở Kim Chi

2.1. Vài nét tương đồng và khác biệt Phật giáo Việt – Hàn

Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng Phật giáo Việt Nam và Phật giáo Hàn Quốc có chung nguồn gốc và có chung tư tưởng Phật giáo đại thừa, chịu ảnh hưởng sâu sắc từ tư tưởng Phật giáo Đại thừa Trung Hoa. Tuy nhiên, Phật giáo được truyền vào mỗi quốc gia lại chịu ảnh hưởng bởi các nền văn hóa, tập tục, tín ngưỡng cổ xưa ở mỗi nước, vì vậy đã tạo ra Phật giáo bản địa đặc trưng, có những nét riêng khác biệt, nhưng không rời xa chân lý giác ngộ giải thoát của Đức Phật. Đến nay, Phật giáo ở mỗi nước đều đã có những bước phát triển vững

mạnh. Điều này lịch sử đã ghi nhận, là nhờ các bậc cao tăng thiền đức đã cảm hóa được vua chúa hộ trì và tin theo Phật pháp như: ở Việt Nam, thời nhà Đinh - Tiền Lê, nhà Lý, Trần hay ở Hàn Quốc là thời vương triều Cao Ly (Goryeo). Đây là những thời kỳ Phật giáo hưng thịnh nhất của hai quốc gia Việt - Hàn. Ở thời điểm đó, chùa tháp được xây dựng nhiều, tăng ni và tín đồ theo đạo đông; kinh sách, pháp khí được khắc in,...

Phật giáo Việt Nam cũng như Phật giáo Hàn Quốc đều có nhiều tông phái, thế nhưng trong số những tông phái ấy, phải nói đến sự đóng góp rất lớn cho Phật giáo của hai nước, nhờ vào đó để tồn tại và phát triển đó là Thiền phái Tào Động:

- Ở Hàn Quốc: hai vị thiền sư nổi tiếng là Phổ Chiếu Trí Nột (Bojo Jinul) và Thái Cổ Trí Ngu (Taego Bou) đã truyền bá và phát triển hưng thịnh Thiền phái này và đã xây dựng được cho mình những nguyên lý, tổ chức và mục tiêu phù hợp với tình hình thời đại để góp phần làm hưng thịnh cho Phật giáo Hàn Quốc.

- Ở Việt Nam: Thiền phái Tào Động ở miền Bắc với hai Thiền sư nổi tiếng là Thiền sư Thủy Nguyệt và Thiền sư Chân Dung Tông Diễn ở thế kỷ 17, được vua chúa kính mến, dân chúng tu học theo ngày càng đông, đã phát huy được tinh thần hộ quốc, an dân. Tư tưởng thiền phù hợp qua các thời đại.

Tuy đều có nguồn gốc từ Phật giáo Đại thừa nhưng ở Việt Nam có một số tông phái Phật giáo có ảnh hưởng lớn là: Thiền tông, Tịnh độ tông, Mật tông và Nam tông. Trong khi đó Phật giáo Hàn Quốc chỉ luôn tập trung vào phái Đại thừa và nhiều thế kỷ qua đã phân ra với tông chính: Jogye (tông Tào Khê) và Taego (tông Thái Cổ), cùng với một tông nhỏ Cheontae. Ngày nay tông Tào Khê là tông phái Phật giáo lớn nhất, có tầm ảnh hưởng sâu rộng trong đời sống xã hội Hàn Quốc. Còn phái Taego (Thái Cổ) cũng có tầm ảnh hưởng nhất định ở Hàn Quốc, được thiết lập trước đây bởi người Nhật, cho phép các nhà sư lấy vợ.

Đối với nhiều người Hàn Quốc, Phật giáo đại diện cho những giá trị truyền thống và thôn dã, trong khi đối với người Việt Nam, Phật giáo đại diện cho sự tự do và tinh thần, Phật giáo gần gũi và hòa hợp với tín ngưỡng dân gian của người Việt, ở đó có sự thờ thần (thể lực siêu nhiên) để nhờ trông vào sự “phù hộ độ trì” và vì thế Phật hay Quan âm cũng được xem như vị thần.

Ngày nay, có thể nói Phật giáo ở Hàn Quốc, tuy là tôn giáo lớn nhất ở Hàn Quốc vẫn đang cố gắng phát triển, nhưng do nội bộ phân chia, sự phát triển mạnh của đạo Tin Lành và Công giáo đã khiến những ngôi chùa dường như vắng vẻ, và có rất ít ở thành phố. Ngược lại, Phật giáo Việt Nam xuất hiện sinh động và đầy sức sống với nhiều chùa ở cả các thành phố

lớn, lẫn miền quê, với giới tăng sĩ năng động, tận tụy, và những sự ủng hộ phổ biến của đông đảo Phật tử, chúng sinh. Nhiều dự án Phật giáo lớn ở Việt Nam đã và đang được xây dựng, mang tầm cỡ khu vực. Chư tôn đức Phật giáo Hàn Quốc rất ngưỡng mộ Phật giáo Việt Nam cũng như các bậc cao tăng Phật giáo Việt Nam, đặc biệt là Bồ tát Quảng Đức, người đã vị pháp thiêu thân vào năm 1963; Chư Tăng ni trẻ Việt Nam giỏi giảng dạy Phật pháp và thông thạo truyền thông,...

Điều khác biệt quan trọng nữa là: Phật giáo Việt Nam có đại diện duy nhất của mình là Giáo hội Phật giáo Việt Nam, một tổ chức Phật giáo toàn quốc của Việt Nam, đại diện cho Tăng, ni, Phật tử Việt Nam ở trong và ngoài nước, và là thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Giáo hội có hai cơ quan lãnh đạo cao nhất là Hội đồng Chứng Minh và Hội đồng Trị sự và hệ thống tổ chức từ Trung ương xuống tận cấp quận, huyện. GHPGVN luôn đồng hành cùng dân tộc, với phương châm Đạo pháp - Dân tộc và Chủ nghĩa Xã hội. Trong khi đó, Phật giáo Hàn Quốc không có đại diện duy nhất, các tông phái hoạt động riêng rẽ, độc lập với chính quyền, và không gắn với chính trị.

1. 2. Phật giáo Việt Nam trên xứ sở Kim Chi

Cùng với sự phát triển không ngừng của quan hệ hai nước, đến nay cộng đồng người Việt trên đất Hàn đã hình thành và phát triển với khoảng gần 200.000 người đang sinh sống, làm việc và học tập. Trong đó, khoảng gần một nửa là các gia đình cô dâu người Việt. Đối với người Việt Nam, trong lịch sử phát triển của mình, tín ngưỡng, tôn giáo mà trước hết là Phật giáo luôn đồng hành, gắn liền với dân tộc. Vì vậy, trong khoảng hơn 10 năm qua, Phật giáo Việt Nam cũng đã hình thành và đang ngày càng phát triển tại Hàn Quốc.

Quá trình hoạt động và phát triển không ngừng đó được đánh dấu bằng sự ra đời của chùa Pháp Môn, chùa Phụng Ân (Bongeunsa) do Chư tôn đức Phật giáo Việt Nam gây dựng. Trong đó, sự kiện đời chính thức của Phật giáo Việt Nam trên xứ sở Kim Chi sau nhiều năm chuẩn bị, đó là Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc vào đầu năm 2018, với việc GHPGVN trao Quyết định thành lập công nhận Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc là một bộ phận, đại diện cho Giáo hội Phật giáo Việt Nam trên đất nước Hàn; Chủ tịch Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc là Ủy viên Hội đồng Trị sự GHPGVN. Hội đã được chính quyền Hàn Quốc cấp phép hoạt động.

Tuy nhiên, trong 2-3 năm trở lại đây, cùng với sự phát triển không ngừng của quan hệ hợp tác toàn diện giữa hai nước, bên cạnh Hội Phật tử được Giáo hội Phật giáo Việt Nam

thành lập nêu trên, tại Hàn Quốc còn xuất hiện vài ba tổ chức Phật giáo, có nguồn gốc khác nhau, do một số chư tăng xuất thân từ trong nước sang hành đạo tạo dựng nên.

Trong nhiều năm qua, bằng sự nỗ lực vươn lên không ngừng, Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc và bà con Phật tử cùng cộng đồng người Việt tại đây đã tạo nên những dấu ấn mang bản sắc riêng của Phật giáo Việt Nam trên đất Hàn, như:

- Hướng ứng tham gia các hoạt động do Phật giáo Hàn Quốc, chủ yếu do Tông phái Tào Khê tổ chức hàng năm tại Seoul, đó là:

- Lễ hội rước Đèn lồng - Lễ Phật đản (thường diễu hành từ Trường Đại học Phật giáo Dong Guk đến trụ sở tông phái Tào Khê): Đoàn Việt Nam diễu hành mang theo cờ Tổ quốc, phướn, biểu tượng Giáo hội Phật giáo Việt Nam, lồng đèn,... hòa cùng dòng người đại diện giới Tăng ni, Phật tử Phật giáo Hàn Quốc đi qua nhiều tuyến đường lớn tại trung tâm Thủ đô Seoul;

- Thiết lập, chấp nối thúc đẩy quan hệ Phật giáo Việt - Hàn: đưa nhiều đoàn Phật giáo Hàn Quốc đến thăm, làm việc với GHPGVN cũng như mời, tổ chức đoàn Phật giáo Hàn Quốc tham dự các sự kiện Phật giáo quốc tế do Việt Nam tổ chức như: Đại lễ Phật đản Liên Hiệp Quốc - Vesak tại Việt Nam vào các năm 2008, 2014, 2019; Lễ hội Văn hóa Phật giáo tại Đà Nẵng; Hội thảo khoa học về Phật giáo hai nước,...thăm Ban Tôn giáo Chính phủ và tổ chức cho Đoàn Phật giáo Hàn Quốc sang thăm, hoạt động từ thiện, nhân đạo tại một số địa phương của VN,...

- Hàng năm, tổ chức rất nhiều hoạt động Phật sự và hoằng pháp phục vụ Phật tử và bà con hai nước, với sự hiện diện của các Chư tôn đức Hàn Quốc, như: Tổ chức lễ cầu an cho quốc thái dân an, Đại lễ hoa đăng vía Phật A Di Đà, cầu nguyện hòa bình cho biển đảo và quê hương Việt Nam, cầu siêu cho chiến sĩ hy sinh ở Hoàng Sa, Trường Sa của Tổ quốc; Thăm hỏi, tặng quà, giúp đỡ những gia đình Việt Nam có hoàn cảnh khó khăn; Hướng dẫn thực hiện Lễ vía Quán Thế Âm Bồ Tát cho cộng đồng tại chùa Young Gak (Linh Giác), thành phố Ansan tỉnh Gyeonggi,...; giảng Pháp tại một số Trường Đại học (Chodang, Muan, Jeollanam-do, Dong - Guk), dẫn dắt, động viên chân thành nhất đến sinh viên Việt - Hàn, mong muốn sinh viên cố gắng học tập, cống hiến nhiều hơn nữa sức trẻ của mình cho cộng đồng và sau này trở về xây dựng Tổ quốc giàu đẹp; Giúp sinh viên thành lập Câu Lạc bộ “Sinh Viên Phật Tử Sen Vàng” tại trường Đại học Chodang...; Tổ chức các khóa tu, cũng như các sự kiện nhân các ngày lễ Phật cho cộng đồng,...

Với những nỗ lực không mệt mỏi cho công tác Phật sự trong những năm qua trên con đường đưa Phật giáo Việt Nam hội nhập và lan tỏa khắp thế giới, cộng đồng Phật giáo Việt Nam trên đất Hàn đã được Chính phủ và Phật giáo Hàn Quốc ghi nhận, đánh giá cao. Mới đây Chủ tịch Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc đã được trao Giải thưởng Phật giáo vì hòa bình, một giải thưởng Phật giáo Quốc tế cao quý, lần đầu tiên được Chính phủ và Phật giáo Hàn Quốc tổ chức trao tặng.

3. Vấn đề đặt ra cho sự phát triển của Phật giáo Việt Nam trên đất Hàn, đề xuất kiến nghị:

3.1. Những thuận lợi và khó khăn cho sự phát triển của Phật giáo Việt Nam trên đất Hàn

Thuận lợi: 1. Phật giáo Hàn Quốc nói chung và các tông phái nói riêng tôn trọng, đánh giá cao và tạo thuận lợi cho Phật giáo Việt Nam được hội nhập, phát triển trên đất nước của họ, nhằm góp phần thúc đẩy giao lưu, tăng cường đoàn kết hữu nghị giữa các dân tộc và Phật giáo các nước, đem lại hòa bình và phát triển cho các nước, khu vực và thế giới, đáp ứng đời sống văn hóa tinh thần và tâm linh của người dân hai nước Việt – Hàn,...; 2. Đông đảo cộng đồng gồm gần một nửa các gia đình Việt - Hàn, các lưu học sinh, lao động xuất khẩu,...đang làm ăn, sinh sống và học tập tại Hàn Quốc quan tâm và có nhu cầu tham gia các hoạt động văn hóa nói chung, đặc biệt là các hoạt động Phật giáo, cũng như nguyện làm hội viên các tổ chức cộng đồng, trong đó có Hội Phật tử Việt Nam tại Hàn Quốc. Điều đó thúc đẩy sự hoạt động của các tổ chức Hội, tạo điều kiện cho các Hội cộng đồng có thể tập hợp và huy động được sức mạnh tập thể để phát triển trong xã hội sở tại.

Những khó khăn đặt ra: 1. Như trên đã nêu, cộng đồng người Việt Nam đang làm ăn, sinh sống và học tập tại Hàn Quốc chủ yếu tập trung ở các thành phố lớn, các khu công nghiệp như: Seoul, Incheon, Busan, Daegu, Ulsan,...tuy nhiên các cơ sở của Phật giáo Việt Nam còn rất thiếu, mà một trong những nguyên nhân là do tiềm lực của người Việt tại xứ sở Kim Chi còn rất hạn chế, bởi cộng đồng hình thành và phát triển chủ yếu mới trong hơn 10 năm qua với xuất phát điểm ra đi gần như không có gì, thành phần thuộc diện nghèo khó (công nhân, sinh viên, cô dâu); 2. Thời gian qua, ngoài tổ chức chính thống do Phật giáo Việt Nam bổ nhiệm, là đại diện của Giáo hội Phật giáo Việt Nam trên đất Hàn, đã xuất hiện một số tổ chức, cộng đoàn mang danh GHPGVN tại Hàn Quốc. Đáng chú ý, những tổ chức này xuất hiện đều lấy Seoul làm trung tâm, nghĩa là đều ở trong hoặc gần Seoul, không phải nằm rải rác tại những thành phố khác nhau có đông người Việt. Điều này vô hình chung đã tạo ra sự

“cạnh tranh” không mong muốn của các tổ chức Phật giáo Việt Nam để thu hút Phật tử và quần chúng khi tổ chức hoạt động Phật sự hay sự kiện Phật giáo. Đây là một vấn đề cần được quan tâm, có giải pháp phù hợp mang tính tổng thể nhằm đảm bảo sự đoàn kết và thống nhất trong hội nhập và phát triển của Phật giáo Việt Nam tại Hàn Quốc.

3.2. Đề xuất kiến nghị

Từ những vấn đề nêu trên cho thấy khó khăn của Phật giáo Việt Nam tại Hàn Quốc cũng không nằm ngoài những khó khăn chung của Phật giáo Việt Nam ở các nước, kể cả Phật giáo Việt Nam tại Lào, những nơi có đông cộng đồng, trong tiến trình hội nhập vào xã hội sở tại và phát triển, và bảo tồn bản sắc riêng của mình. Nhân hội nghị tôi xin nêu kiến nghị:

- Tùy theo tình hình, hàng năm hoặc định kỳ 2 năm một lần, Trung ương GHPGVN chủ trì tổ chức Hội nghị Phật giáo Việt Nam quy mô toàn cầu hoặc khu vực hoặc một nhóm nước. Hội nghị là dịp để các tổ chức Hội đoàn Phật tử Việt Nam, các tổ chức đạo tràng Phật giáo Việt Nam,... ở các nước, các khu vực khác nhau trên thế giới về nước gặp gỡ, giao lưu, tăng cường đoàn kết, trao đổi kinh nghiệm học tập lẫn nhau trong phát triển Phật sự, hoằng pháp, cũng như tổ chức sự kiện Phật giáo,... ở nước ngoài, nhằm thắt chặt tình đoàn kết, gắn bó, thống nhất cùng chung phấn đấu làm theo lời Phật dạy, nguyện cùng chung một mái nhà Giáo hội PGVN vì mục tiêu xây dựng cộng đồng Phật tử và người Việt Nam ở nước ngoài đoàn kết, vững mạnh, hội nhập sâu rộng vào xã hội nơi cư trú, là cầu nối thúc đẩy quan hệ hữu nghị, hợp tác phát triển giữa VN với các nước, và hướng về quê hương Việt Nam.

- Trong tình hình hiện nay, khi trào lưu hội nhập, vươn ra thế giới, quan hệ hữu nghị của GHPGVN với Phật giáo các nước được mở rộng và phát triển, đã có một số Tăng ni ra nước ngoài hoằng pháp, thậm chí gây dựng cơ sở Phật giáo của riêng mình, gây hiểu nhầm cho Phật giáo sở tại trong việc xác định đâu là đại diện hợp pháp của GHPGVN để trao đổi, phối hợp cũng như mời Phật giáo Việt Nam tham gia vào các sự kiện do Phật giáo sở tại tổ chức,... Vì vậy, để tránh những ảnh hưởng tiêu cực không đáng có đối với Phật giáo Việt Nam ở sở tại, xin kiến nghị với các ban ngành chức năng của GHPGVN là mọi chư tôn đức khi ra nước ngoài nếu có kế hoạch/ý định hoạt động Phật sự, hoằng pháp,... đều phải thông qua hoặc báo cáo trước với GHPGVN Nam và thông báo cho đại diện GHPGVN (nếu có) ở sở tại được biết (để hoặc phối hợp hoặc hỗ trợ, giúp đỡ hay xin phép sở tại tổ chức nếu cần) nhằm tạo sự thống nhất hoạt động chung của Phật giáo Việt Nam tại nước đó, nâng cao tính hiệu quả hoạt động, và sự đoàn kết dưới sự lãnh đạo chung của Giáo hội Phật giáo Việt Nam.

Rất mong GHPGVN quan tâm, xem xét các đề xuất, kiến nghị nêu trên.